

ÅRSRAPPORT 2021

Skjebergkilen. Foto: Ole-Håkon Heier

Vedtatt 20.4.2022

Bakgrunn

Forskrift om rammer for vannforvaltning, fastsatt 15.12.2006 (vannforskriften) iverksetter EUs rammedirektiv for vann i Norge. Hovedformålet med direktivet er å beskytte, og om nødvendig forbedre, miljøtilstanden i alt ferskvann, brakkevann, kystnært vann og grunnvann. Direktivet har som mål at det skal oppnås god vannkvalitet i alle vannforekomster. Vannforskriften sier at alle vannforekomster i Norge minimum skal ha god økologisk og kjemisk tilstand.

Mer om organisering, oppgaver og finansiering er beskrevet i vannområdetets eget mandat.

Organisering og deltagelse 2021

Kommune/ sektormyndighet/ bedrift/ organisasjon	Styringsgruppe	Faggrupper		
		Vannkvalitet/ vassdragsbruk	Avløp	Landbruk
Halden	Linn Laupsa	Harald N. Østvik	Gunnhild S. Marthinsen	Kari Schjerpen
Sarpsborg	Frank Vigard Thune Eriksen	Sunniva Eide Sunde (leder)	Signe Bergum (leder)	Camilla Skarning, Steinar Gaasvatn
Hvaler	Mona Vauger	Laila Kjølbo Rød	Anders K. Johansen, Hermann Rummelhoff	Laila Kjølbo Rød
Fredrikstad	Siri Martinsen, Atle Ottesen (fra oktober 2021)	Solveig Kolberg	Stine Syvertsen Ingvill M. Moen- Jeppesen Ole Petter Skallebakke	Gro Haddeland, Solveig Kolberg
Råde	Erling Ek Iversen	Siv-Thuva Jansson	Tomas Homstvedt, Svein Thomas Marcussen og Lars Erik Thoresen	Egil Holmsen
Rakkestad	Karoline Fjeldstad	Espen Jordet	Petter Ole Kartnes, Anita Isebakke, Terje Høidal	Johannes M. Eriksen (leder)
Skiptvet	Anne-Grethe Larsen	Øyvind Thømt	Øyvind Thømt, Gayle Culley Enger	Lars Agnalt
Indre Østfold	Kathrine H. Hansen	Synne Lømo, Vidar Torget	Wenche M Olsen, Vidar Torget, Synne Lømo, Turid Fredriksen, Malen Kårstad	Hilde Riddervold Enger

Viken fylkeskommune	Rune Fredriksen	Helene Gabestad		
Statsforvalteren i Oslo og Viken	Hilde Sundt Skålevåg, Otto Galleberg	Håvard Hornnæs	Marte Rosnes, Anette Strømme	Ingri Guren
Norges Jeger og fiskerforbund, Østfold		Ole-Håkon Heier		
Fagrådet for Ytre Oslofjord		Petter Talleraas		
Driftsassistansen Viken		Jan Fredrik Arnesen, Kenneth Arnesen	Jan Fredrik Arnesen, Kenneth Arnesen	
Østfold Bondelag		Ole- Kristian Bergerud, Per Erik Tofteberg		Ole- Kristian Bergerud, Per Erik Tofteberg
Nedre Glomma elveeierlag		Torstein Maugesten, Bjørn Raadahl, Sverre Koppang		
Borregaard industrier		Kjersti Garseg		
NVE		Ingrid Haug		
Hafslund Eco AS		Bjørn Otto Dønnum, Amy Alnes		
Nedre Glomma Fiskeadministrasjon		Kjell Cato Strand		
Naturvernforbundet i Østfold		Tom Oemichen Alnæs		
Forum for natur og friluftsliv Østfold		Nina Frydenlund		
Norsk landbruksrådgivning Øst				Inga Holt
FREVAR			Elin Rustad, Cristel Solberg	

Det har vært gjennomført følgende møter i 2021:

Vannområdeutvalget:

4. mars: Teams. Årsrapport 2020, Årsplan 2021, regionale vannforvaltningsplaner, innspill til jordbruksforhandlingene.

4. mai: Teams. Avklare prosess i vannområdet rundt høring av de regionale vannforvaltningsplanene.

9. juni: Møte i Gamlebyen (Fredrikstad) og befaring til Hunnebu. Helhetlig tiltaksplan for Oslofjorden, status og utfordringer med avløpssituasjonen i vannområdet, høringssvar til regionale vannforvaltningsplaner, midler til barn og unge. Befaring til Hunnebu med orientering om miljøutfordringer og pågående tiltak.

2. november: Regionale miljøkrav, oppfølging av Oslofjordplanen.

Faggruppe vannkvalitet og vassdragsbruk:

13. april: Teams. Regionale vannforvaltningsplaner, overvåkingsresultater 2020 og overvåkingsplan 2021, kjemisk overvåking, brukerinteresseforum.

19. oktober: Teams. Helhetlig tiltaksplan for Oslofjorden, tiltakskort (bestilling fra Miljødirektoratet), regionale miljøkrav i landbruket, status prosjekter.

Faggruppe avløp:

19. mars: Teams. Oppfølging av prosjekt behovsprøvd slamtømming, overvåkingsresultater 2020, dialog med Avløp Norge, kommuneforum.

11. juni: Felles fagmøte (webinar) med Vannteam Øst. Tema: Problemstillinger rundt spredt avløp.

23. september: Teams. Orientering og oppfølging etter dialogmøte med Avløp Norge, arbeid med ny mal for utslippstillatelser, planlagt webinar om kommunalt avløp, kommuneforum.

I tillegg er det opprettet et eget «Oljeutskillerforum» sammen med Vannteam Øst. Her har det vært jevnlig arbeidsmøter med kommunene i de ulike vannområdene på relevante tema for oljeutskillere. Det ble arrangert seminar om olje- og fettutskillere for kommunene på Brennemoen hotell 29. september.

Faggruppe landbruk:

15. februar: Webinar: God økonomi og praksis i landbrukets miljøordninger. Arrangert sammen med Haldenvassdraget, Morsa og Øyeren.

23. mars: Teams. Overvåkingsresultater 2020, RMP- statistikk for 2020, revisjon av regionale miljøkrav, innspill til jordbruksforhandlingene, prosjekt fangdammer, orienteringssaker.

2. september: Høring av regionale miljøkrav

30. september: Teams. Høring av regionale miljøkrav, treplantingsprosjekt og orienteringssaker

21. oktober: Webinar om vann i skog. Arrangert sammen med Haldenvassdraget, Morsa og Øyeren.

Felles fagmøter

Det var planlagt felles fagmøte for hele vannområdet den 16. desember på fylkeshuset i Sarpsborg. Dessverre måtte dette utsettes da nye koronatiltak ble innført i starten av desember. Vi ønsker å gjennomføre dette møtet før sommeren 2022.

Koronasituasjonen har naturlig nok preget arbeidsåret 2021, med nesten utelukkende digitale møter. Vi har allikevel hatt svært god erfaring med gjennomføring av webinarer om landbruk, spredt avløp og skog. Her nådde vi mange, det var god deltakelse og svært gode tilbakemeldinger i etterkant. Dette kan med fordel videreføres selv om det etter hvert blir mer aktuelt med fysiske samlinger igjen.

Daglig leder har deltatt på følgende møter/ arrangementer:

- Månedlige (ca.) koordineringsmøter i «Vannteam Øst»- vannområdesamarbeidet mellom Morsa, Haldenvassdraget, Øyeren og Glomma sør.
- Deltakelse på kursserien «Lokal samverkan kring vatten», arr. Svenske Havs- og vattenmyndigheten
- Samrådsmøter i f m høring av regionale vannforvaltningsplaner, arr. Viken fylkeskommune
- 3 møter på våren i KG 2021- fremtidens kunstgressbaner
- 27. januar; webinar om nye erosjonsrisikokart
- 28. januar; seminar om humøst vann, arr. Svenske skogstyrelsen
- 18. mars; Fagtreff Norsk Vann (digitalt)
- 27.- 28. mars; (digitalt) Nasjonal høringskonferanse for regionale vannforvaltningsplaner
- 6. mai: Innlegg på kommunestyremøte i Råde (digitalt) sammen med vannområde Morsa.
- Valgt inn som styremedlem i Norsk vannforening fra april
- 3. juni: Webinar, Miljø- DNA i vannmiljøet
- 18. august: Møte i arbeidsgruppa i Innlandet og Viken vannregion
- 23. august: Fagtreff om algevekst, arr. Norsk vannforening
- 15. september: Vannpriseminar 2021
- 21.-22. september: Sluttkonferanse prosjekt Gyrofri, Jeløy radio
- 10.-11. november: Forskningsdagene 2021 (digitalt)

Hovedaktiviteter 2021 i henhold til arbeidsplan

Regional vannforvaltningsplan

- Høringsnotat og støtte til vannområdedeltakerne ifm. høring av planene
- Utarbeidet eget høringssvar fra Vannområdeutvalget
- Oppdatert Vann-nett i tråd med innspill som kom i høringsperioden

Tiltaksprogram

- Sektormyndighetene jobber løpende med gjennomføring av tiltaksprogram
- Oppdatering av tiltak i Vann-nett

Kommunikasjon og kunnskapsoppbygning i vannområdenettverket

- God erfaring med bruk av webinar. Vannteam Øst gjennomførte tre større webinar med svært god deltakelse
- Åpne for nye fagnettverk og ad hoc- arbeidsgrupper. Opprettet oljeutskillerforum i faggruppe avløp samt ad hoc skoggruppe ifm. skogwebinar
- Fortsatt tett samarbeid i «Vannteam Øst» og i vannregionen for øvrig.

Prosjekter

- Se eget avsnitt

2021 har vært preget av følgende overordnede aktiviteter:

- Generelt
 - Høring av regionale vannforvaltningsplaner. Støtte til deltakerne i nettverket samt styringsgruppa i høringsperioden.
- Landbruk
 - Webinar om god praksis og økonomi i landbrukets miljøordninger
 - Regionale miljøkrav for Oslo og Viken
 - Treplanting, kantsoner og bekkekantproblematikk
- Avløp
 - Problemstillinger knyttet til spredt avløp
 - Revisjon av lokale avløpsforskrifter
 - Ny mal for utslippstillatelser
 - Oljeutskillerforum
- Vannkvalitet og overvåkning
 - Regionale vannforvaltningsplaner
 - Overvåking inkl. miljøgifter
 - Oslofjorden
- Brukerinteresser og medvirkning.
 - Årlig søknadspott for brukerinteressene. Lyses ut i april.
 - Sjøørretbekker. Restaurering.

Prosjekter

- Skjøtsel av kantsoner- utarbeidelse av informasjonsfilm (ferdig vinter 2022).
- Treplanting langs vassdrag – pågående
- Restaurering av sjøørretbekker.
- Kartlegging av edelkreps (Skiptvet og Sarpsborg)
- Kartlegging av miljøforbedrende tiltak i Brandstorpbecken (Sarpsborg)
- Miljøråd i landbruket- Hæra (Indre Østfold) og Hunnbekken (Fredrikstad)

Regnskap 2021

Arbeidet finansieres av kommunene, fylkeskommunen og Statsforvalteren samt statlige overføringer fra Miljødirektoratet. Kommunenes andel er fastsatt ut fra innbyggertall og jordbruksareal som gjenspeiler forventet belastning og brukerinteresser. Statlige midler fastsettes årlig etter bevilgninger gjennom statsbudsjettet.

Fondet er pr 31.12.2021 på kr 2 986 825.

Inntekter:	Budsjett 2021	Regnskap 2021
Kommunal andel	1 080 000	1 144 000
Viken fylkeskommune	250 000	280 000
Statlige midler	245 000	238 000
Sum	1 575 000	1 662 000
Utgifter:		
Lønn og adm kost	1 120 000	1 211 747
Telefoni, lisenser, utstyr, annet	35 000	23 937
Drift nettsider	20 000	22 574
Reiser	20 000	7 585
Møter og bevertning- fag og VOU	25 000	14 861
Rapport Driftsassistansen (overført fra 2020)	100 000	100 000
Konsulenter øvrig	100 000	114 700
Miljøråd i landbruket	100 000	0
Seminarer/ webinarer (egne)	50 000	17 400
Kurs	20 000	6 350
Søknadsmidler "Barn og unge"	50 000	48 000
Sum	1 640 000	1 567 154
Resultat	-65 000	94 846
Overføres/ disponeres fond	65 000	-94 846
Overvåking		
Inntekter		
Overvåkingsmidler fra Fylkesmannen	545 000	545 000
Sum	545 000	545 000
Utgifter		
Overvåking elver og bekker	500 000	459 747
Overvåking innsjøer	310 000	271 725
Overvåking kyst	80 000	55 648
Årsrapport	30 000	38 212
Feltarbeid	80 000	61 872
Sum	1 000 000	887 204
Resultat	-455 000	-342 204
Overføres/ disponeres fond	455 000	342 204

Kommentarer:

Drift

Inntekter er noe over det som er budsjettet. Det er som i fjor brukt mindre på møter, reiser, kurs etc. enn det som er budsjettet da også store deler av 2021 ble preget av pandemi og digitale møteplasser. Øvrig konsulentbruk er noe over budsjett. Det har ikke vært brukt egne midler på miljøråd i 2021, men det er forventet at det vil komme kostnader her i 2022. Webinarer har vært driftet billigere enn budsjett. Midler til barn og unge er tilnærmet på budsjett.

Overvåking

Det er gitt tilskudd til overvåking fra Fylkesmannen på kr 545 000, som budsjettet. Regnskapet viser utgifter til overvåking på kr 887 204, mot budsjettet 1 000 000. Feltarbeidet har i år gått svært smidig med lite forsinkelser og behov for ekstra feltdager. Bidraget til kystovervåking er også noe mindre enn budsjettet.

Driftsbudsjettet har ligget med overskudd de siste årene og slik som situasjonen er nå, kan det enkelt justeres årlig i forhold til forventede inntekter og holde en forsvarlig drift. Det er utgifter til overvåking som først og fremst spiser av fondet. For 2022 budsjetteres det med i underkant av 600 000 i underskudd. Dersom vi legger dette til grunn, vil likviditeten se ut som følger i årene fremover med dagens fond som utgangspunkt:

Likviditet:

Likviditet overvåking						
År	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Fond	2 986 825	2 386 825	1 786 825	1 186 825	586 825	-13 175
Årlig underskudd	-600 000	-600 000	-600 000	-600 000	-600 000	-600 000

Det er nok midler på fondet til å dekke inneværende rammeavtale for overvåking (løper t.o.m. 2023), men ved neste runde med rammeavtale må nivået på overvåking vurderes- enten må det overvåkes noe mindre, ellers må det tilføres ytterligere midler årlig slik at en kan holde nivået oppe. Dette er ikke noe vi trenger ta stilling til nå, men det er greit å være klar over at saken må opp på et senere tidspunkt.

Prosjekter:

Aktive prosjekt pr 2021	Tildelte midler	Tildelt fra	Kommentar
Miljøråd i landbruket	Inntil 50 000	Statsforvalteren	
Kartlegging av edelkreps	60 000	Statsforvalteren	
Kartlegging av miljøforbedrende tiltak i Brandstorbekken	320 000	Miljødirektoratet, Viken fylkeskommune og Statsforvalteren	
Informasjonsfilm om skjøtsel av kantsoner	65 000	Statsforvalteren	Samarbeid Vannteam Øst

Treplanting langs vassdrag	400 000	Miljødirektoratet	Samarbeid Vannteam Øst
Restaurering av sjørretbekker	595 000	Miljødirektoratet og Viken fylkeskommune	Samarbeid Morsa og Haldenvassdraget

Overvåking

Overvåkingsrapporter for elver/ bekker og innsjøer publiseres på vannområdets hjemmesider.

Det er overvåket følgende bekkestasjoner:

Vannforekomstnavn	Kommune
Spjærbekken	Hvaler
Kjennvikbekken	Hvaler
Gretnesbekken og Moumbekken	Fredrikstad
Slevikbekken	Fredrikstad
Bossumbekken	Fredrikstad
Øbybekken	Sarpsborg
Guslundbekken	Sarpsborg
Ingedalsbekken	Sarpsborg
Åkentobekken/ Bjønnengbekken	Sarpsborg
Levernesbekken	Rakkestad
Øvre deler av Rakkestadelva	Rakkestad
Bølju, Holmbekken, Bølibekken, Bergbekken	Indre Østfold
Hæra - Lekumelva	Indre Østfold
Fuskbekken - Moenbekken	Indre Østfold
Kolstadbekken	Indre Østfold
Smalelva	Indre Østfold
Skarnesbekken	Indre Østfold
Dalebekken - Vidnesåa	Skiptvet

Det er overvåket følgende innsjøstasjoner:

Vannforekomstnavn	Kommune
Lundebyvannet	Indre Østfold
Lyseren	Indre Østfold
Tunevannet	Sarpsborg
Isesjø	Sarpsborg
Vestvannet	Sarpsborg
Ertevannet	Rakkestad
Skinnerflo	Råde

Vannområdet har i tillegg finansiert en overvåkingsstasjon i Skjebergkilen som er utført av Fagrådet for Ytre Oslofjord.

Årsrapport

Det utarbeides en årlig rapport som sammenfatter årets overvåkningsresultater i faktaark for hver vannforekomst samt utvikling. Rapporten skrives av Driftsassistansen i Viken og legges ut på vannområdets hjemmesider så snart alle resultater foreligger.